

राजाकुरा

हाम्रो कुरा

दुर्गमका विद्यालयको पीडा

सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत बालबालिकालाई सहज रूपमा विद्यालय आउजाउ गर्न प्रदेश सरकारले बसको व्यवस्था गरेको छ । प्रदेश सरकारको यो कदमले बालबालिकालाई निकै राहत भएको छ । त्यसै एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम पनि बालबालिकामा निकै प्रभावकारी बनेको छ । शून्य दर्बन्दी भएका माथिमा प्रदेश सरकारले शिक्षक अनुदान दिएको छ । यो अनुदानबाट पनि बिकटका विद्यालयमा थोरै भएपनि राहतको अनुभूति भएको छ । शिक्षामा सबैको पहुँच बढाउने उद्देश्यले सामाजिक विकास मन्त्रालयले विद्यालय बस सेवा अनुदान कार्यक्रम सुरु गरेपछि कालोपत्रे सडक क्षेत्रका बालबालिकालाई सहज भएको छ । विद्यालयको सेवाक्षेत्रमा कालोपत्रे सडक छ भने त बालबालिकाले बस सुविधा पाउने भए तर, डाँडाकाँडा हिडेर स्कूल आउनु पर्ने बालबालिकाको लागि विद्यालय बस भनेको कौवालाई बेल सरह भएको छ ।

दुर्गम क्षेत्रका विद्यालयले बस पाए पनि संचालन गर्न सक्ने अवस्था छैन । बस चलाउने सडक पनि छैन र बस राख्ने क्षमता पनि छैन । यस्तो अवस्थामा विद्यालयमा नै छायाबासको विकल्प खोजी गर्नु जरुरी छ । आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि सामाजिक विकास मन्त्रालयले सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको सुविधाको लागि भन्दै बस सेवा संचालन सुरु गरेको थियो । त्यसका लागि प्रतिविद्यालय २५ लाख रुपैयाँ मन्त्रालयले अनुदान दिदै आएको छ । तर, मन्त्रालयले विद्यालय बस खरिद गर्नका निम्ति रकम उपलब्ध गराएपनि कतिपय दुर्गम जिल्लाका विद्यालयले बस सञ्चालन गर्ने खर्च व्यहोर्न नसक्दा विद्यालय बस माग गर्न सकेका छैनन् । बस सञ्चालन गर्न ईन्धन, चालक, मर्मतसंहार, दुर्घटना बीमा, अन्य भैपरिआउने खर्च विद्यालयले नै गर्नुपर्ने भएपछि प्रदेशका दुर्गम जिल्लाका कतिपय विद्यालयले बस आवश्यक भए पनि राख्न सकेका छैनन् । ति विद्यालयका बालबालिकाको लागि पहेलो रडको बस चढेर विद्यालय जाने सपना अधुरै रहने अवस्था छ । विद्यालय बस सञ्चालनका लागि विद्यालयले खर्च व्यहोर्नु पर्ने हुन्छ । विद्यालयले सञ्चालन खर्च गर्न नसकेको अवस्थामा सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने गरी प्रतिबद्धतापत्र चाहिने हुन्छ । बागमती प्रदेशका सुगमका विद्यालयबाट बस माग धेरै भएको छ ।

गत आर्थिक वर्ष २०७९/८० मात्रै सामाजिक विकास मन्त्रालयले २७ वटा बस वितरण गरेको छ । रसुवा जिल्लाको एउटा मात्रै विद्यालयमा बस पुगेको छ । रामेछापमा पनि एक विद्यालयमा मात्रै बस पुगेको छ । सामाजिक विकास मन्त्रालयले पाँचवर्षमा प्रदेशका ४१ वटा विद्यालयलाई बस उपलब्ध गराएको छ । सामुदायिक विद्यालयमा बस सेवाले शैक्षिक गुणस्तरलाई सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा सरकारले लिएको छ । बसको सुविधा भएमा विद्यार्थी एक/दुई घण्टा हिँड्दा थकित हुने र पढाइमा असर गर्ने अवस्थाको अन्त्य हुने र यसले सिकाइ उपलब्धी बढाउने अपेक्षा सरकारले गरेको हो । तर, विद्यालयमा स्रोत नहुँदा दुर्गम जिल्लाका विद्यालयमा भने बस पुरन सकेको छैन ।

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू		कम्युनिकेसन
मकवानपुर प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा	
प्रहरी कन्ट्रोल:	१००	
जिल्ला ट्राफिक:	५२०५९९	
बडा प्रहरी:	५२०२९९	
पशुपतिनगर इलाका:	५२०५९८	
पालुङ इलाका:	६२०५६७	
महर्ला इलाका:	९८५४०९०९११	
इलाका फायरबारी:	६२१९८०	
इलाका भीमफेदी:	९९१५६२	
इलाका डिगन:	९८५४२९९३६२	
जीकीटोल चौकी:	९७४२४५४०१	
चिप्लेडा चौकी:	६९२०००	
जीघडा चौकी:	९८५४०५४६०४	
नेवारपानी चौकी:	९७५४०००२९९	
फाखेल चौकी:	९८५४०३१३९८	
परमगरेखरी चौकी:	९८५४०९७७८९	

भोलिको पात्रो	
भोलि वि.सं. २०८० साउन ८ गते सोमबार २४ जुलाई २०८३ । फर्पि, अधिक श्रवण शुक्लपत्र ।	
अनलाभा ११४३ ने.सं. । सुनौतब ५:२३, सुनौतब ६:५६ ।	

आजको राशिफल	
मेघ	: मनलाई नियन्त्रण गर्नुपर्नेछ
सुष	: आफन्तको सहयोग मिल्नेछ
मिथुन	: यात्राको लागि राम्रो समय छ
कर्कट	: सोचेजस्तो सहयोग मिल्नेछैन
सिंह	: समय पुजापाठमा बिलेछैन
कन्या	: व्यापारबाट फाइदा हुनेछ

गंगा शर्मा ठागले

आधुनिक शांति सम्पन्न, उदीयमान विश्व शक्तिराष्ट्र, विशाल, दोस्रो र पाँचौ अर्थतन्त्र जस्ता मेटाकोर प्रयोग गर्दै नेपालका सरकार, प्रधानमन्त्री, राजनीतिक दलका नेताहरूले भारत र चीनसँगको सम्बन्धप्रति अर्धपूर्ण सधुताभावपूर्ण अभिव्यक्ति दिदैआएका छन् । बालकमा सरकार, प्रधानमन्त्री-मन्त्री, राजनीतिक दल, नीति-निर्माता माथि होइनन् शैक्षिक समुदाय, कुटनीतिज्ञ र नागरिक समाज समेत 'त्यस कट्टी सिन्ड्रोम' बाट ग्रस्तित भएको देखिन्छ ।

भारतको कुनै कालखण्डमा भारतीय प्रधानमन्त्री अवाधरामन नेहरू र चिनियाँ प्रधानमन्त्री चाउ एनलाई जस्ता शांतिशास्त्री र अन्तर्राष्ट्रिय सन्ध्या समेत प्रधानमन्त्री नेताहरूले नेपालका प्रधानमन्त्रीको राष्ट्रिय, सार्वभौमिकता र राष्ट्रिय सुरक्षाको पश्चमा ऐतिहासिक अडान बिन्दे माथी मानन र स्पष्टीकरण दिन बाध्य बनाएका थिए । ती प्रधानमन्त्री थिए, बीपी कोइराला ।

नेपालका सरकार र प्रधानमन्त्रीहरूले छिमेकी उदीयमान विश्व शक्तिराष्ट्र भारत र चीनका साथै महाशक्तिराष्ट्र अमेरिकासँगमात्र विचारपुर्ण राष्ट्रिय र राष्ट्रिय स्वायत्त संरक्षण गर्न नसकेको बहस चीनसँगको पुष्टभूमिमा यो प्रश्न नेपाली जनता विशेष गरी नयाँ पुस्ताका लागि किंवदन्ती जस्तो पनि लाग्छ ।

तर यो किंवदन्ती होइन, नेपालको गौरवमय इतिहास हो । त्यसै पछिल्लो विश्वयुद्धको भासरीपूर्ण कालखण्ड १९७१ भरी २४ मा अन्तिम राष्ट्रिय उक्तर्षमा पुगेको घडीमा ४१ वर्ष पछिले २०३९ साउन ६ गते देखबलभ भएका बीपी श्मति दिवसको सन्धर्ममा राष्ट्रियताको सम्बर्धन र विदेशनीति निर्माणका दृष्टिले निर्वाह गरेको भूमिकाको बारेमा बहस, विवेचना र विमर्श गर्नु सार्वजनिक हुनेछ ।

बीपीको दृष्टिकोण र भूमिका
कोरसका संस्थापक नेता बीपीको नेतृत्वमा गठन भएको प्रथम जनवादीयत सरकारको १८ महिनाको कार्यकाल (२०१६ जेठ १३ देखि २०१७ पुस १ सम्म) नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र विदेशनीति दुवै दृष्टिले स्वर्ण काल मानिन्छ । बीपीसँग राजनीतिक तथा सैद्धान्तिक रूपमा असहमत तथा विपक्षीहरूले पनि उनको कार्यकालमा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र विदेशनीतिमा दृष्टिले उल्लेखनीय सफलता हासिल भएको महसुसकाललाई स्वीकार गरेका छन् । विशेषगरी तीन कारणले अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र विदेशनीतिमा दृष्टिले बीपीको कार्यकाल सफल भएको मानिन्छ ।

पाँचौँ, १०४ वर्षे राणाशासन कालमा नेपालको स्वतन्त्र विदेशनीति थिएन । राणाहरूले बेलायत (इट इन्धिया कम्पनी) सँग आत्मसमर्पण गरी नेपाली जनताको निर्मततापूर्वक समन गरेर आफ्नो सत्ता टिकाएका थिए । कोरसको नेतृत्वमा भएको २००७ को जनक्रान्ति सफल भई प्रजातन्त्र स्थापना भइसकेपछि पनि बनेका सरकारले नेपालले स्वतन्त्र विदेशनीति अक्षिणवार गर्न सकेका थिएनन् ।

बीपीले राष्ट्रिय र राष्ट्रिय स्वायत्तालाई सम्बन्धका मार्गनिर्देशक सिद्धान्तलाई स्पष्ट व्याख्या गरी स्वतन्त्र, सन्तुलित र स्वाधीन विदेशनीतिको जग बसालेका थिए । राष्ट्रिय एकता, भौगोलिक अखण्डता, सार्वभौमिक स्वतन्त्रता, राष्ट्रिय सुरक्षा, संयुक्त राष्ट्रसंघको ब्रह्मपत्र, पंचशील, असंलग्नतालाई बीपीले नेपालको विदेशनीतिमा मार्गनिर्देशक सिद्धान्तका रूपमा स्थापित गरेका थिए । यसैगरी बहुलवादी समाज, लोकतान्त्रिक प्रणाली, विधिका शासन, आर्थिक कुटनीति, मानव अधिकार, शान्तिपूर्ण सह-अस्तित्व तथा सबै प्रकारका युद्ध र द्वन्द्वको शान्तिपूर्ण समाधान गरी दिगो शान्ति बीपीको विदेशनीतिक प्रमुख प्राथमिकता थिए ।

छिमेकी भारत र चीनसँगको बहुआयामिक सम्बन्धलाई उच्च प्राथमिकतामा दिई प्रमुख विश्व शक्तिराष्ट्र अमेरिकालगायत बहुल अन्तर्राष्ट्रिय जगतसँग पारस्परिक हित, स्वायत्त र समानताका आधारमा कुटनीतिक सम्बन्धलाई थप प्रगाढ, घनिष्ट र विविधिकरण गर्नु बीपीका विशेष प्राथमिकता थिए । बालकमा बीपीले नै नेपालको राष्ट्रियताको पश्चमा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र विदेशनीतिको आधारशीला तय गरेका थिए ।

बीपीको सरकारले अवलम्बन गरेको विदेशनीति तथा अर्थनीतिको प्रतिफलस्वरूप नेपालमा वैदेशिक सहयोग भित्रिएर नेपालको अर्थतन्त्रले नयाँ गति हासिल गरेको थियो । त्यसैले बीपीको कार्यकालमा नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय

सम्बन्ध सुदृढ भई आर्थिक विकासको संघार उदघाटित भएको थियो ।

दोस्रो, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धलाई विविधिकरण गरी नेपालको कुटनीतिक छवी उच्च बनाएका थिए । बीपीले १८ महिनाको छोटो कार्यकालमा पाकिस्तान, इजरायल, इटाली, फिलिपिन्स, म्यानमार, मलेसिया, अस्ट्रेलिया, थाईल्याण्ड, अष्ट्रिया, नेदरल्याण्ड, पोल्याण्ड, सर्भिया, लाओस, सिङ्गेपुर् लगायत १८ देशसँग कुटनीतिक सम्बन्ध स्थापित गरेका थिए । त्यति छोटो अवधिमा यति धेरै देशसँग कुटनीतिक सम्बन्ध हालसम्म कुनै पनि सरकारको कार्यकालमा भएको छैन र भविष्यमा पनि हुने सम्भावना छैन ।

श्रीलङ्कको प्रारम्भ र तत्कालीन जटिल भूराजनीतिक सन्धर्ममा इजरायल र पाकिस्तानसँग कुटनीतिक सम्बन्ध स्थापना गर्नु राजनीतिक र कुटनीतिक दुवै दृष्टिले जोडिमपूर्ण थियो । स्वयं राजा महेन्द्रले पनि इजरायलसँग कुटनीतिक सम्बन्ध स्थापित गर्न बीपीले इजरायलसँग कुटनीतिक सम्बन्ध स्थापित गरे । बीपीको उक्त निर्णय अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध, विदेशनीति र कुटनीतिक दृष्टिले कति दूरदर्शी रहेछ भने अहिले पुष्टि भइसकेको छ । नेपालको राजनीतिक, आर्थिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धको गहन अध्ययन-अन्वेषण गरेका अमेरिकाको ब्लुमफेल्डमा विश्वविद्यालय प्रशासक थियो इ. रोजले उक्त वास्तविकतालाई स्वीकार गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र विदेशनीतिमा बीपीको विभिन्न योगदानको सर्वोत्तम व्याख्या आफ्नो पुस्तक 'नेपाल स्ट्रेटजी फर सफेक्म' मा गरेका छन् ।

तेस्रो, विश्वयुद्धको अन्त्य, शीतयुद्धको प्रारम्भ, छिन्चोली अन्तर्राष्ट्रिय राजनीतिक परिवर्तन, छिमेकीका लोकतान्त्रिक भारत र जलवादी सफलता चीनसँगको कुटनीतिक सम्बन्ध र विदेशनीतिमा राष्ट्रियतन्त्रमुक्त व्याख्या गरी नयाँ आयाम दिएका थिए । बीपीले सन् १९६० जेठेम्बर २९ (२०१७ असोज १४) मा संयुक्त राष्ट्रसंघको महासभालाई सम्बोधन गर्दै अखिल विदेशनीति, संयुक्त राष्ट्रसंघमा जनवादी सगलतन चीनको प्रतिनिधित्व र तेस्रो विश्वका साना तथा अल्पविकास देशको पश्चमा दुराामी महत्वको स्पष्ट दृष्टिकोण राखेका थिए । बीपीको उक्त ऐतिहासिक मन्तव्य विदेशनीतिमा दृष्टिले कति दूरदर्शी र यथार्थवादी रहेछ भने अहिले घामजस्तैै छुनैछ भएको छ । स्मरण रहोस्, रणविजयनामसम्म संयुक्त राष्ट्रसंघमा जनवादी सगलतन चीन (अखिलेको चीन) ले होइन, सगलतन चीन (साइमान) ले प्रतिनिधित्व गर्दै आएको थियो । सन् १९६१ देखि सन् संयुक्त राष्ट्रसंघमा जनवादी सगलतन चीनले प्रतिनिधित्व गरेको हो ।

तेस्रो विश्वका साना तथा अल्पविकास देशको सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय सुरक्षा तथा ती देशको विकासमा निर्वासित राष्ट्रहरूको भूमिकाको बारेमा बीपीले व्यक्त गरेको विचार केवल नेपालको लागि मात्रै होइन, सम्पूर्ण साना र अल्पविकास देशका विदेशनीतिको दृष्टिले पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण भएको समझको कालखण्डसँगै पुष्टि भएको छ ।

बीपी-माओ धैरितान्त्रिक संवाद
अहिले भारतसँग जस्तै बीपीको सरकारको कार्यकालमा पनि चीनसँग सीमा विवाद थियो । नेपालले सगरमाथा र चीनमा चोमालोडमा भनी चिनिले विश्वको सबैभन्दा शिखरलाई दुई देशले आ-आफ्नो भनेर दावी गर्दै आइरहेका थिए ।

तर नेपालको विशिष्ट पहिचान विश्वको सबैभन्दा शिखर सगरमाथाको सीमा विवाद समाधानका दृष्टिले प्रधानमन्त्री माओसँग नै बीपीले लामो कुटनीतिक र प्राविधिक गुहार्वा गरेका थिए । ६३ वर्षे अघि सन् १९६० मा चीनको राजकीय भ्रमणको बेला प्रधानमन्त्री चाउ एनलाईसँग सगरमाथा सीमा विवाद सम्बन्धमा बीपीले पटक-पटक लामो संवाद गरेका थिए ।

प्रधानमन्त्री चाउ एनलाईसँगका संवाद सकारात्मक भए पनि ठोस निष्कर्षमा पुगेका थिएनन् । सीमा विवाद जस्तो जटिल मुद्दामा प्रधानमन्त्री चाउ एनलाईले एक्लै निर्णय गर्न नसके मन्त्रीमन्त्रालय र राजनीतिक यथार्थता बुझेर राष्ट्रपति र प्रधानमन्त्री नभए पनि चीनका शांतिशास्त्री नेता चेयरम्यान माओसँग संवाद गर्ने रणनीतिक कुटनीति बीपीले अक्षिणवार गरेका थिए ।

बीपीको चाहना अनुसार नै सन् १९६० मार्च १८ (२०१६ वैश्व ४) को मध्य रातमा बीपी र माओजीच शिखर बैठक भएको थियो । बीपी-माओजीच भएको उक्त ऐतिहासिक बैठकको क्रममा सगरमाथा सीमा विवादलायत नेपाल-चीन तथा नेपाल-भारत सम्बन्धका बहुआयामिक पक्षहरूका बारेमा विस्तृत संवाद भएको थियो । नेपालको नवसाहित ऐतिहासिक दस्तावेज, अभिलेख र प्रमाण पेश गर्दै सगरमाथा नेपाली भूमि भएको बीपीले पुष्टि गरेपछि माओ पनि अन्ततः सहमत भएका थिए ।

सोही बैठकबाट नै सगरमाथा सीमा विवाद सदाका लागि समाधान भएको थियो र

बीपीको चीन भ्रमणको क्रममा नै मार्च २१ गते सीमा सम्झौतामा हस्ताक्षर गरिएको थियो । वास्तवमा सगरमाथा सीमा विवाद समाधानका दृष्टिले माओ र चाउ एनलाईको लचकता तथा बीपीको उच्च कुटनीतिक कौशलताको प्रमुख भूमिका थियो । त्यसैले सगरमाथा सीमा विवाद समाधानका दृष्टिले बीपी-माओ संवाद र बीपीको चीन भ्रमण कोसोदुगा मानिन्छ ।

बीपी-माओ संवादका क्रममा माओले चीनविषयक संयुक्त सुरक्षा नीति बनाउने भारतको प्रस्तावलाई बीपीले अस्वीकार गरेकोप्रति खुसी भएि व्यक्त गरेनन्, भारतका प्रधानमन्त्री नेहरू र चीनका प्रधानमन्त्री चाउ एनलाईलाई काठमाडौँ निम्त्याउने बीपीको प्रस्तावको मुक्त कन्जले प्रस्ता गरेका थिए । बीपी र माओजीच औपचारिक कुटनीतिक शिष्टाचारमा सीमित तर ही एक-अर्कोप्रति उच्च श्रद्धा र आत्मियतापूर्वक संवाद गरेका देखिन्छ, जबकी बीपी र माओको यो नै पहिलो र अन्तिम संवाद थियो ।

बीपी-माओबीचको उक्त दुर्लभ ऐतिहासिक संवादको विस्तृत दस्तावेज चिनियाँ विदेश मन्त्रालयद्वारा सन् १९९४ मा प्रकाशित 'माओ डेड्डु अन डिप्लोमसी' नामक पुस्तकमा (पृष्ठ ३०२ देखि ३०७ सम्म) प्रकाशित गरिएको छ । सन् १९३७ देखि १९७४ सम्मको अवधिका माओका १६० वटा भाषण, विचारमुक्तक लेख, अनवर्ताता, राष्ट्र तथा सरकार प्रमुखसँगका उच्चस्तरीय संवादका एकीकृत दस्तावेजमा बीपी-माओबीचको संवाद पनि समाविष्ट भएपछि चिनियाँ दृष्टिले पनि कति महत्वपूर्ण रहेछ भने पुष्टि भएको छ । त्यसैले उक्त संवाद केवल सीमा विवाद समाधान गर्ने तत्कालीन दृष्टिले मात्रै होइन, नेपाल-चीन दुरगामी सम्बन्धका दृष्टिले पनि कति महत्वपूर्ण दस्तावेज रहेछ भने पुष्टि भएको छ ।

प्रधानमन्त्री प्रचण्ड सम्भवतः आगामी महिना चीन भ्रमणमा जानेछन् । माओबहललाई मार्गनिर्देशक सिद्धान्त मान्ने माओवादी पार्टीका अध्यक्ष समेत रहेका प्रधानमन्त्री प्रचण्डले सगरमाथा सीमा विवाद निरुपण गर्न चीन र माओजीच भएको उक्त ऐतिहासिक संवाद र बीपीको उच्च कुटनीतिक कौशलताबाट शिक्षा ग्रहण गर्नु स्वयं उनकै कुटनीतिक स्वास्थयका लागि नाभरपयक हुनेछ ।

भारतमा प्रधानमन्त्री मोदहरूको स्पष्टीकरण
भारतको स्वतन्त्रता संग्राममा सक्रिय सहभागी भई अखिर तीन वर्ष जेल जीवनसमेत व्यतित गरेका बीपीको महात्मा गान्धी, भारतका प्रथम राष्ट्रपति राजेन्द्रप्रसाद, प्रधानमन्त्री नेहरूलगायत नेताहरूसँग आत्मीय र घनिष्ट सम्बन्ध थियो । तर नेपालको राष्ट्रिय स्वायत्त, सार्वभौमिकता, स्वाधीनता र राष्ट्रिय सुरक्षाको बारेमा प्रश्न उठेपछि आत्मीय र घनिष्ट सम्बन्ध भएपनि नेहरूसँग बीपीले सम्झी असहमति भएि होइन, आपत्ति समेत व्यक्त गरेका थिए ।

राष्ट्रपतीति देशहरूको राजनीतिक अवस्था तथा क्षेत्रीय सुरक्षा अवस्थाले सन् १९५९ नेजेम्बर २७ (२०१६ मंसिर १२) मा प्रधानमन्त्री नेहरूले भारतको संसद सभामालाई सम्बोधन गर्ने क्रममा विवादास्पद र आपत्तिजनक अभिव्यक्ति दिएका थिए । सम्बोधनको क्रममा नेहरूले भनेका थिए, 'नेपाल, भुटान र सिक्किममाथि कहीं कुतैबाट कुनै किसिमको आक्रमण भए त्यसलाई निरुद्धे आफुमथिको आक्रमणको रूपमा लिनेछ ।'

तर नेहरूको उक्त विवादास्पद अभिव्यक्ति सार्वजनिक भएको ४८ घण्टा पनि नबित्दै मंसिर १४ गते प्रधानमन्त्री बीपीले एक विज्ञापन प्रकाशित गरी तीव्र प्रतिवाद गरेका थिए । बीपीको उक्त विज्ञापितमा स्पष्टरूपमा उल्लेख गरिएको थियो, 'नेपाल पूर्ण सार्वभौमसत्ता सम्पन्न स्वतन्त्र राष्ट्र हो । नेपालको अन्तरिक वा बाह्य कुनै पनि मामिलामा नेपालले आफै निर्णय गर्छ र कुनै पनि देशको हस्तक्षेप स्वीकार्य छैन ।' बीपीले नेपालको सबै देशहरूसँग शान्तिपूर्ण सम्बन्ध कायम रहेको उल्लेख गर्दै नेपाललाई कुनै पनि देशबाट खतरा नरहेको भनी कडा र स्पष्ट कुटनीतिक सन्देश नेहरूलाई दिएका थिए ।

यसरी बीपीको स्पष्ट दृष्टिकोण सार्वजनिक भएपछि डिसेम्बर ३ मा नयाँदिल्लीमा गरिएको पत्रकार सम्मेलनमा नेहरूले लोकसभामा सम्बोधन गर्ने क्रममा गल्ती भएको स्वीकार गर्दै भनेका थिए, 'नेपालका प्रधानमन्त्रीले भै भन्नुभएको छ, ठीक भन्नुभएको छ । भारत वा अरु कुनै देशले नेपालमा एकापरी रूपमा निर्णय गर्न सक्दैनन् । नेपाल पनि भारत जस्तै स्वतन्त्र र सार्वभौमसत्ता सम्पन्न देश हो ।' उक्त ऐतिहासिक सन्धर्मका विस्तृत दस्तावेजहरू भारतको विदेश मन्त्रालयका अवकाश प्राप्त उच्च अधिकारी एवं नेपाल, भारत तथा चीन मामिलामा शोधपत्री अवतारसहित भूमिलले गहन अध्ययन-अन्वेषण गरी प्रकाशित गरिएको पुस्तक 'नेपाल-भारत तथा नेपाल-चीन सम्बन्ध' मा संश्लित छन् ।

बीपी प्रधानमन्त्री हुँदा नेपालको राष्ट्रियता, राष्ट्रिय स्वायत्त, सार्वभौमिकता, स्वाधीनता र राष्ट्रिय सुरक्षाको पश्चमा लिएको अडानका कारणले कतिपय सन्धर्ममा नेहरूसँगको सम्बन्धमा समेत आँच आएको प्रसंग बीपीले आत्मबुत्तान र जेल जर्नलमा उल्लेख गरेका छन् । बीपीका राष्ट्रवादी अडान र अन्तर्राष्ट्रिय

व्यक्तित्वको कारणले राजा महेन्द्रले लोकतान्त्रिक प्रणाली कु गरी निरंकुश पञ्चायती व्यवस्था लादने निर्णयलाई नेहरूले प्रकाशान्तले मौन समर्थन गरेको रहस्योद्घाटन समेत बीपीले गरेका छन् । तर नेहरूसँगको सम्बन्धमा जतिसुकै आँच आए पनि बीपीले राष्ट्रिय स्वायत्त, सार्वभौमिकता, स्वाधीनता र राष्ट्रिय सुरक्षाप्रति कहिल्यै कुनै सम्झौता गरेनन् ।

दीनका प्रधानमन्त्री चाउ एनलाईको भाषी
सन् १९५९ मार्च २५ मा तितब्बतको राजधानी ल्हासामा सैन्य आक्रमण गरी चीनले कब्जामा लिएपछि चीनसँग सिमाना जोडिएको उत्तर पूर्वी अखण्डतल पल्लुको थपल उपत्यका हुँदै प्रथमिक नेता दलाई लामा मार्च ३१ मा भारत प्रवेश गरी शरण लिएका थिए । चिनियाँ जनमुक्ति सेनाने तिब्बत कब्जा गरेपछि तथा दलाई लामाले भारतमा शरण लिएपछि तिब्बती सेना नेपालको सीमावर्ती जिल्लामा प्रवेश गरी चिनियाँ सेनाका विरुद्धमा सैन्य गतिविधि गर्दै आएका थिए ।

सामरिक दृष्टिले समेत महत्वपूर्ण मानिने मुस्ताङलाई आधारभूमि बनाएर खप्पा विद्रोहीका कमाण्डर ने वाङ्दीले मुस्ताङको केसाङमा अस्थायी 'डेक्वाटर' नै खडा गरेका थिए । अमेरिकी गुप्तचर निकाय विवादास्पद समेत आर्थिक र हतियार सहयोग पाएका खप्पा विद्रोहीले नेपाली भूमिबाट चिनियाँ सेनाको विरुद्धमा सशस्त्र गतिविधि गर्दै आएपछि नेपालको सार्वभौमिक स्वतन्त्रता माथि भएि प्रश्न उठेको थिएन, यसले अर्धपूर्ण भूराजनीतिक उड समेत ग्रहण गर्दै आइरहेको थियो । त्यसैले नेपाल सरकारले नेपाली जनताको सुरक्षा र नेपालको सार्वभौमिक स्वतन्त्रताका संरक्षा गर्ने नेपाली सेना नै परिचालन गरेको थियो ।

खप्पा विद्रोहीको चिनियाँ सेना, नेपाली सेना तथा नेपाली अन्तर्गत सशस्त्र फौज प्रकृष हुँदै आएको थियो । चिनियाँ सेना र खप्पा विद्रोहीको सशस्त्र र अस्त्रक्ष गतिविधिको सारथ नेपाली सेना र नेपाली जनता पूर्वसाधका थिए । खप्पा विद्रोहीले गर्दै नेपाली भूमिसँग उनीहरूको आधारभूमि बनाएका थिएनन्, चिनियाँ सेना समेत नेपाली सुरक्षाक्षमा र सर्वसाधारण नेपाली जनता गरी कब्जा दर्जनबित्ति चिनियाँ सेनाले अपहरण गरी तिब्बत खगेको थियो ।

उक्त घटनाको जानकारी प्राप्तमाथि बीपीले चीनका प्रधानमन्त्री चाउ एनलाईसँग कडा विरोधपत्र पठाएका थिए । नेपालको सार्वभौमिकता र राष्ट्रिय सुरक्षालाई ठाडो चुनौती दिँदै नेपाली भूमिमा प्रवेश गरेर नेपालका सुरक्षाक्षमीको हत्या गरी सर्वसाधारण जनतालाई समेत बन्दी बनाएको रम्झर पठाप्रति चीनले माफी माग्नुपर्ने र मुक्तकषण परिहारलाई जति छतिपूति दिनुपर्ने माग बीपीले गरेका थिए ।

चिनियाँ प्रधानमन्त्री चाउ एनलाईले बीपीलाई लेखेको प्रत्युत्तर पश्चमा भनिएको थियो, 'विद्रोही सम्प्रदाय भनेर लेख्दै जाँदा राम्रो सेना नेपाली भूमिभित्र प्रवेश गरी उक्त घटना भएकोमा चीन सरकार दुःख व्यक्त गर्दै नेपाल सरकारसँग माफी माग्नुछ र मुक्तकषण परिहारलाई ४० हजार क्षतिपूति दिने निर्णय गरेको छ । यस्तो अभिय घटना पुनः हुन नदिन चीन सरकार अब उपरान्त सजग रहनेछ ।' यसरी मुस्ताङ घटना सम्मानजनक रूपमा टुंगिएको थिए सन् १९६० मार्च १० (२०१६ फागुन २७) गते हुँदै हप्ता लामो राखबन्ध भ्रमणमा गएका बीपीले बेइजिङमा उच्च सम्मान पाएका थिए ।

बीपी राष्ट्रवादी, स्वामिनी र दूरदर्शी राजनीतिज्ञ तथा कुटनीतिज्ञ थिए र नेपालको प्रधानमन्त्री तथा कोरस सभापतिको रूपमा देशको हित, सार्वभौमिकता, स्वाधीनता, स्वाभिमत र राष्ट्रिय सुरक्षाको संवर्धनका लागि जीवनमयत सघर्ष गरेका थिए । जतिसुकै शांतिशास्त्री राष्ट्र वा जतिसुकै शांतिशास्त्री राष्ट्रपति वा प्रधानमन्त्री भएपनि राष्ट्रहितलाई सबैभन्दा प्राथमिकता दिएर ठोस दृष्टिकोणका साथ उच्चस्तरीय राजनीतिक र कुटनीतिक तहमा समेत गतिथो भने जतिसुकै जटिल समस्या पनि समाधान गर्न सकिने रहेछ भने दृष्टान्त बीपीको नीति र कार्यशैलीबाट प्रमाणित भएको छ ।

भौगोलिक रूपमा देशहरू साना-ठूना हुनसक्छन् । तर सार्वभौमिकताका दृष्टिले संसारका सबै स्वतन्त्र र सार्वभौमिकता सम्पन्न देशहरू समान छन् । सर्वभूमिसत्ता सम्पन्न देशको सरकार, प्रधानमन्त्री, पार्टीका लागि राष्ट्रिय, राष्ट्रिय स्वायत्त र जनताको सार्वभौमिकता सत्य हुन, बाँकी भियाहा हुन् । के बीपीले जस्तै राष्ट्रहितलाई सबैभन्दा प्राथमिकता दिएर अखिलेका सरकार, पार्टी र नेताहरूले पनि स्वतन्त्र र सन्तुलित विदेशनीति अनुसरण गरी नेपालको राष्ट्रिय स्वायत्तको संरक्षण गर्ने सक्छन् ?

(समाप्त: अन्तर्द्वारबाट)

चितवनको कालिकामा खेला फर्काएर बस्ती जोगाउने प्रयास

चितवन/चितवनको कालिका तगरपालिका-३ झी सीता लामाले घरघरपछि घरमा कुइरा, बाछा र बगर पाल्न छाडेन । करण अरु केही होइन, बर्षेनी बुइकोमा बढेर आउँदा पाएको हैरानी र सान्नी । बुइकोमा बढेर आएको बाढीले कमर कमरसम्म डुवान हुन्छ ।

आफू त जसो तसो सुरक्षित ठाउँमा बाउला ती कुइरा, बाछा र बागुलाई लिएर कता जाने ? लामा भन्छन्, 'त्यही दिन सकिभएर यसपटक सबै पाल्ने छाडिदिएँ । दिनभरि घाम लागेको हुन्छ । राति पानी परेपछि बुइकोमा बढेर आउँछ, आफै कता गएर ज्वान जोगाउने पत्तो हुँदैन ।'

सीताको जस्तै मुनासो छ, स्थानीय गीता श्रेष्ठको पनि । कालिका-३ मा विहे गरेर आएको बर्ष उनलाई बुइकोमाको बाढीले तसाँचो । २२ बर्ष अगाडि जेठ ८ गते उनको विहे भयो । सोही बर्षको जेठ अन्तिममा ठूलो बाढी आउँदा विचनी भएको उनलाई अहिले पनि भ्रमन्ती सम्झना आउँछ ।

'कस्तो ठाउँमा विहे गरेर आउँछु भने सोच आयो' गीता भन्छिन् 'आएको बाढीले २/३ दिनसम्म डुवान गराउँछ । भात पक्कै खानसँगै पछि । बस्नबच्चा, पराचौपायको विचनी हुन्छ ।'

कालिका-७ का छन बहादुर परिवारले बर्षेनी यही समस्या भनेर ५७ बर्ष कटाइसकेका छन् । बर्षामा बाढी आउन थालेपछि उनी कसकसको घरमा पानी पल लागेको छ भनेर खबर लिई हिँड्छन् । बालबच्चा, सुकेरी महिला र बुइबुइहस्त्याई डुवानले निकै समस्या परेको घरबहादुर बताउँछन् ।

डिउदमा पानीको थोपेलामे नपरेन बुइकोमा बर्षामा पानी पार्न थालेपछि उनी आउँछ । ११ वटा वडा रहेको कालिका नगर पालिकाका वडा नं.७, ३, २, ६ लाई पूर्व रुम्मा र वडा नं. १ र ४ को केही भागलाई आँफिक रुम्मा हुवाउँछ । बुइकोमा छहरे खोला हो । यो खोलाको कुनै निकाल छैन । नगरपालिकाको वडा नं. ६

तिर पुगेपछि खोला नै हराउँछ र मनपरी ढगले जता मलाग्यो उतै पानी बगेर हुवात गराउँछ । बर्षामा यही खोलाको पानी नैजान भनेर तसाँचो । २२ बर्ष अगाडि जेठ ८ गते उनको विहे भयो । सोही बर्षको जेठ अन्तिममा ठूलो बाढी आउँदा विचनी भएको उनलाई अहिले पनि भ्रमन्ती सम्झना आउँछ ।

यो समस्याको दीर्घकालीन समाधानका लागि कालिका नगर पालिकाले बुइकोमाको 'बन्धाकरण' गर्ने प्रयास अगाडि बढाएको छ । पूर्वतर्फ रहेको बुइकोलामा बर्षामा बढेर आउने पानीलाई बस्तीमा जान नदिएर नहर बनाएर पछिमतर्फ रहेको थाइकोलामा झर्ने प्रयास अगाडि बढेको छ ।

कालिका-३ का निर्वातन वडाध्यक्ष टीका रिजालको अध्यक्षतामा समिति नै गठन गरेर बुइकोलालाई थाइकोलामा फार्ने प्रयास प्रमथम अगाडि बढेको छ । रिचाइ डिभिजन कार्यालयको २५ लाख र नगरपालिकाको ७५ लाख रूपैयाँको लागतमा काम भइरहेको छ ।

बुइकोलामा ८५ मिटर लामो बाँध बनाउने र ८ सय मिटर लामो बाइपास नहर बनाएर बर्षाको बाढीलाई थाइकोलामा फार्नका लागि प्रमथम काम भइरहेको उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष रिजालले बताए । बुइकोलाको पानीलाई जोरकरस हुँदै वडा नम्बर-३ स्थित थाइकोलामा

फारेर खगेरी खोलामा मिसाउने योजना नगरपालिकाको छ । यो दुरी करीव ६.५ किलोमिटर हुन्छ । नहरको तल्लो भागमा हुँगा भरेर जाली लगाउने काम गरिएको छ । 'बुइकोलामा ८५ मिटर लामो क्षेत्रमा हुयाम बनाउन बाँकी छ, हुयाम नबनिकन पानी बाइपास त हुँदैन, त्यसैले ५० मिटर जति भाग हुयाम बनेपछि जोड्ने भनेर अहिले यतिकै राखेका छौ, नहरको चौडाई तीन मिटर छ भने गहिराइ ठाउँ अनुसार फरक छ', रिजाल भन्छन्, 'भसाई विश्वास छ, यो बर्षाको पानी बाइपास गरेपछि बाढीबाट बर्षेनी हुने हैरानी सदाका लागि न्यन्त्र हुनेछ ।'

बुइखोलाको जस्तो थाइकोलाले भने डुवान गर्दैन । तर, बुइकोलाको पानी मिसाउँदा कटान र डुवान हुन्छ कि भनेर डर सो क्षेमा पर्ने वडा नं. २, ४ र ५ का वार्डिनलाई छ । उनीहरूले नगर पालिकाले गर्न लागेको कामको सुरुमा विरोध पनि गरे तर नगर पालिकाले कटान र डुवान दुवै हुन नदिने गरी काम गर्ने प्रतिवद्धता जनाएपछि तत्कालका लागि चित्त बुझाएका छन् ।

थाइकोला र यसको आसपासका क्षेत्रमा खोलाको चौडाई बढाउने, स्परहरू राख्ने काम पनि भइरहेको कालिका नगरपालिकाका नगर प्रमुख विमल रेग्मी बताउँछन् ।

'बुइकोलालाई थाइकोलामा मिसाउँदा कतै हाडो वडा हुन्छ कि, कटान हुन्छ कि भनेर जनताको चिन्ता स्वभाविक हो, तर हामी एकातिरको डुवान बचाउन अर्कोतिर डुवान हुने गरी काम गर्दैनौ' नगर प्रमुख रेग्मीले भने, 'सबै जनतालाई बाढी र बर्षाबाट सुरक्षित राख्न हाडो दाखिल हो ।' थाइकोला क्षेत्रमा १३ वटा स्वर बनाएर बस्तीमा हुन सक्ने सम्भावित कटानलाई जोगाउने काम भइरहेको नगर प्रमुख रेग्मीले बताए । यो बर्षो बर्षामा बुइकोलालाई थाइकोलामा खसान सकिँएर पनि आगामी बर्षाभन्दा अगाडि नै कामले पूर्णता साउने नगर प्रमुख रेग्मीले बताए ।

८५ मिटर लामो हुयाम, त्यसलाई थाइकोलामा जोड्ने ५० मिटरको नहर र थाइकोला क्षेत्रमा लटरथ तथा स्परहरूको काम यस बर्ष निर्माण गरिसक्ने बताए । कालिका नगर क्षेत्रकै गौरवको आयोजनाका रूपमा सु गरिएको थाइकोला-बुइकोला व्यवस्थापन आयोगका लागि केन्द्र सरकारबाट समेत १ करोड ५० लाख विनियोजन भएको नगर प्रमुख रेग्मी बताउँछन् । उनी भन्छन् 'अस बुइकोलाको पाता फर्काउने काम हुन्छ ।'

नगरपालिकाकाको यो पहलकदमीले ठूलो संख्याको जनसंख्या लाभान्वित हुने वडा नं. २ का वडाध्यक्ष लक्ष्मण पौडेलले बताए ।

बुइकोलाको डुवानले वर्षायाममा करिब १५ हजार बसिन्दा प्रभावित हुने अनुमान छ । अहिले चक्किरेको आयोजना कालिका नगर बासीकै प्राथमिकताको एजेन्डा भएको पौडेलको भनाइ छ ।

नगर प्रमुख रेग्मीका अनुसार बाढी र डुवानको समस्या समाधान गर्न परम्पुर् व्यामलनग्न आयोजना पूरा बुइकोलाको पानी थाइकोलामा नैजाने गरी डीपीआर तयार पारेको थियो । तर पछि काम अगाडि बढ्न सकेन । उनले अहिले बनेको नहरबाट बाढीको पानी जाने र नावरयक पानी सिँचाइका लागि छाँडिने बताए ।

कालिका-३ का वडाध्यक्ष बीरेन्द्र तामाङले बुइकोलालाई थाइकोलामा मिसाउँदा एकोतिर बाढी र डुवानबाट बस्ती जोगिने र अर्कोतिर खगेरीमा जल पर्यटन सम्बन्धी गतिविधि गर्न सकिने बताए । उनले थाइकोला र खगेरी मिसिएको ठाउँबाट परम्पुर् जाने पुलमिलसम्मको भागमा ठूलो ताल बनाउन सके पर्यटकीय गतिविधि बढ्न सक्ने अनुमान गरे । खगेरीको पानीलाई रत्ननगर नगरपालिका छिर्ने टिकौली जंगल छेउबाट बाँध बाँधेर पछिमतर्फ चितवनमा सिँचाइका लागि नैजाने

बुइकोलाको बाढी र डुवानलाई एजेन्डा बनाएर दुई पटकसम्म निर्वाचित भएको शान्ति महतोलाई अहिले नगरपालिकाले गरेको प्रयासले जनता बर्षामा आनन्दसँग निदाउन सक्छु भनेर विश्वास पलाएको छ ।

नगर कार्यपालिका सत्यसमेत रहेकी महतो आफै पनि बुइकोलाबाट बर्षोसिँध पीडित बनेकी थिइन् । उनले विगतका दुख र हैरानी आगामो बर्षोसिँध न्यन्त्र हुने विश्वास लिएकी छन् । शान्तिको जस्तै विश्वास र आशा जोगेको छ ५८ बर्षका धनकुइरा परिवारको पनि । उनी दिनमा एकपटक नहर बनेको ठाउँमा पुग्छन् । उनले आफूले दुख पाए पनि आउने पुस्ताले फेरि बुइकोलाबाट पीडित बन्न नपरोस् भनेर चाहेका छन् ।

(स्रोत: अन्ताइतबन्धन)

तीनवटा हलमा 'जारी'ले मनायो सय दिन, कमाई १७ करोड ग्रस

काठमाडौँ/करिब ५ वर्षपछि नेपाली फिल्मले प्रदर्शनको सय दिने कुनै भाषा तय गरेको छ । गत बैशाख १ गतेबाट प्रदर्शनमा आएको फिल्म 'जारी'ले उल्लेखनीय व्यापार गर्दै उत्कृष्टकार्यका तीनवटा हलमा सय दिन मनाएको हो ।

कलारूएसस चैनको सिमिल मन, विमल मुजिब र एकसुक्क हलमा फिल्म सय दिनसम्म टिकेको छ । यसअघि २०७५ सालमा फिल्म 'शत्रु गते'ले सय दिन मनाएको थियो ।

प्रदर्शनको दुई हप्ता बस्स अफिसमा आक्रामक कमाई गरेको 'जारी'ले सय दिनसम्ममा १७ करोड १७ लाख ग्रस कलेसन्न गरेको 'चर्चित विकास बोर्ड'को तथ्यांकमा देखाउँछ । योसँगै नेपाली फिल्मका दुई ठूला ब्रान्ड 'कबड्डी' र 'छक्का पञ्जा' सिरीजपछि

उच्च कमाई गर्ने फिल्मको रेकर्ड 'जारी'ले बनाएको छ । यो फिल्मपछि प्रदर्शनमा आएका कुनै नेपाली फिल्म सफल हुन सकेका छैनन् ।

बुइकोलाको बाढी र डुवानलाई एजेन्डा बनाएर दुई पटकसम्म निर्वाचित भएको शान्ति महतोलाई अहिले नगरपालिकाले गरेको प्रयासले जनता बर्षामा आनन्दसँग निदाउन सक्छु भनेर विश्वास पलाएको छ ।

नगर कार्यपालिका सत्यसमेत रहेकी महतो आफै पनि बुइकोलाबाट बर्षोसिँध पीडित बनेकी थिइन् । उनले विगतका दुख र हैरानी आगामो बर्षोसिँध न्यन्त्र हुने विश्वास लिएकी छन् । शान्तिको जस्तै विश्वास र आशा जोगेको छ ५८ बर्षका धनकुइरा परिवारको पनि । उनी दिनमा एकपटक नहर बनेको ठाउँमा पुग्छन् । उनले आफूले दुख पाए पनि आउने पुस्ताले फेरि बुइकोलाबाट पीडित बन्न नपरोस् भनेर चाहेका छन् ।

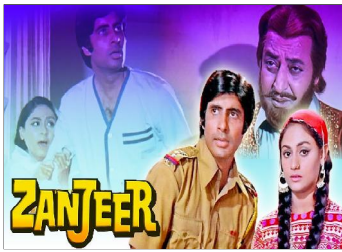
(स्रोत: अन्ताइतबन्धन)

लिम्बू परम्परामाथि आधारित रहेको फिल्मलाई उपेन्द्र सुब्बाले निर्देशन गरेका हुन् । 'बर्ड अफ माउथ' बलिगो हुँदा फिल्मले हलमा लामो यात्रा तय गरेको हो । फिल्ममा लिम्बू परम्परामा प्रचलित जारी प्रथालाई भित्रो बनाएर अभिनेता दयाहाङ राई र अभिनेत्री मिश्रना मगरबीचको प्रेमकथालाई सुन्दर ढंगले देखाइएको छ । कवि समेत रहेका निर्देशक सुब्बाको यो डेब्यू निर्देशित फिल्म हो ।

फिल्ममा रोख्दीप श्रेष्ठ, रेखा लिम्बू, प्रेम सुब्बा, विजय बराल, अनिल सुब्बा, पुष्कर गुरुङ, कमलमणि नेपाल, उपसंभा नेम्बाङ, सीताकुमारी तुम्बापोलगायतको पनि अभिनय छ । रामबाबु गुरुङ निर्मित फिल्ममा भूमा लिम्बू र गंगा थापाको संगीत, शैलेश काँकीको छायांकन र निमेष श्रेष्ठको सम्पादन छ । धरान, पोखरा, चितवनका हलमा फिल्म ८० दिनभन्दा बढी समय चलेको थियो ।

अमिताभलाई सुपरस्टार बनाएको त्यो फिल्म...

भन्दा बढी एडिज्युडको चर्चा हुन्थ्यो । सुपरस्टार बनाएको हो । फिल्ममा उनी हुन्थे स्टार विजय बन्नाको भूमिकामा थिए । तर उनी 'जबीर'का लागि पहिलो रोजाई भने थिएनन् । यो फिल्म उनको पोल्टामा मायबक्त् परेको थियो । त्यसबेलाका सुपरस्टार राजकुमारलाई फिल्म अफर गरिएको थियो ।

राजकुमार मुडी स्वभावका थिए । इन्डस्ट्रीमा उनको अभिनय

भन्दा १७ करोड कमाई गरेको फिल्म उनले 'जबीर'मा काम गर्ने ठाउँ अन्तीकार गरिएपि । यसपछि अमेक, दु अमेक असफल भएका थिए । जसले गर्दा उनीसँग 'जबीर'मा काम गर्ने कुनै अभिनेता तयार थिएनन् । पछि बच्चा काम गर्ने रानी भन्न् । यही फिल्ममा काम गर्ने रुम्मा बहा र अमिताभ प्रेम बुझेका थिए । र, फिल्म रिलिजको एक महिनापछि लगभगसिँध समेत कसे ।

सय रूपैयाँ भन्दा बढीको

सामानमा भन्सार लाग्ने नीति सच्याउन माग

भुटवल/भारतीय बजारमा खरिद गरेको सय रूपैयाँ भन्दा बढीको सामानमा भन्सार लाग्ने नीति सच्याउन माग गर्दै पुर्बमन्थी साहितको टोलीले अर्थमन्त्रीलाई आपनपत्र बुझाएको छ ।

नेपाली कर्णिसका केन्द्रीय सदस्य तथा पूर्व गृहसचमन्त्री देवदत्त राउ कोटेल साहितको टोलीले सरकारले १ साउनसिँध लागू गरेको उक्त नीति सच्याउन अर्थमन्त्री डा.प्रकाशशरण

महतालाई आग्रह गरेको हो । १ साउनसिँध भारतीय बजारमा दैनिक उपभोग्य सामग्री लत्ता कपडा खरिद गर्ने नेपालीले एक सय रूपैयाँ भन्दा बढीको सामानमा भन्सार तिर्नुपर्ने नियम सरकारले लगाएको छ ।

देशका अन्तराष्ट्रिय सीमा तथा एयर पोर्टमा लागू नगरिएको तर भारतीय सीमा जोडिएका मधेश क्षेत्रमा मात्र लागू गरिएको भन्दै आपन पत्रमा यसले सीमावर्ती क्षेत्रका जनताको जीवनयापनमा कठिनाइ भएको उल्लेख गरिएको छ ।

(स्रोत: अन्ताइतबन्धन)

जाबकोट/नलगाड जलविद्युत आयोजनाको विलुप्त परिवोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) प्रतिवेदन तयार भएको छ । ३१ प्रतिवेदन तयार भएको पौडेलको भनाइ छ । बातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (ईआईए) लाई पूर्णता दिनका लागि उनी तथा जलवेत मन्त्रालयबाट वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पठाइएको उनले बताए । वन मन्त्रालयले सातदिने सूचना निकालेर पालिका तथा स्थानीय सरमा रहेका वन समुहसँग राय, सुझाव माग्ने तयारी इरहेको अनुसार २०७५ सालमै डीपीआर तयार गरिसक्नुपर्नेमा सात वर्षपछि मात्र तयार भएको आयोजनाका निर्देशक सुनिल पौडेलले जानकारी दिए ।

परामशदाताले दिएको अनिवार्य प्रतिवेदन आयोजनाले जाँचका लागि नेपाल इन्जिनियर्स एसोसिएसन (एनइए) लाई उपलब्ध गराइदा सरकारसक प्रतिरुक्रिया दिएपछि डीपीआरको काम पूरा

आएको उनले बताए ।

निर्धारित म्यादभित्र काम सम्पन्न नभएपछि पटकपटक म्याद थपेर तारिन्दा गरेपछि डीपीआर प्रतिवेदन तयार भएको पौडेलको भनाइ छ । बातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (ईआईए) लाई पूर्णता दिनका लागि उनी तथा वातावरण मन्त्रालयबाट वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पठाइएको उनले बताए ।

वन मन्त्रालयले सातदिने सूचना निकालेर पालिका तथा स्थानीय सरमा रहेका वन समुहसँग राय, सुझाव माग्ने तयारी इरहेको जानकारी दिए । 'उक्त सुझावलाई एक समिति बनाई निष्कर्ष निकालिने छ । डिपिआर र इआईएको सबै काम अष्ट्रेलियन कम्पनी स्मेक, अष्ट्रेलियाको एनइएएच र नेपालको उदय जेभीले गरिरहेका छन्', उनले भने ।

डीपीआर प्रतिवेदन प्राप्त भएपि तत्साइत जलविद्युत आयोजनामा

लगानी गर्न आपानी सहयोग निवेद्य (जाइका) सँग छलफल भएको र उक्त छलफल सकारात्मक भएको पौडेलले बताए । उनका अनुसार लगानीका लागि जाइका तयार भएपछि सम्झौताको तयारी थालिएको हो ।

डिउटेभन्दा छिटो सम्झौता गर्ने तयारी भइरहेको भन्दै पौडेलले चार सय १७ मेगावाट क्षमताको

उत्स जलविद्युत् आयोजनामा सार्वजनिक-निजी भागीदारी अवधारणा अनुसार लगानी छुट्टाउने प्रस्ताव थिएकी बताए । उनका अनुसार सुझावसिँध नै आयोजनामा लगानी गर्न आपान सरकारले खर्च देखाएको थियो ।

विभिन्न चरणमा सर कारकोमर्फबाट आपान सरकारसँग लगानीका विषयमा छलफल भइरहेको भन्दै निर्देशक पौडेलले लगानी

सुनिश्चित हुनेगरी पहिलो प्राथमिकता जाइकालाई दिइएको जानकारी दिए । 'अहिले ईआईए स्वीकृतिका लागि वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पठाइएको छ । ईआईए स्वीकृत हुनसकिँदै आयोजना निर्माण प्रक्रियामा नैजाने गरी तयारी थालिएको छ । त्यसका लागि लगानी जुटाउन पहल भइरहेको छ', उनले भने ।

(स्रोत: अन्ताइतबन्धन)

सात वर्षपछि नलगाडको डीपीआर तयार

जाबकोट/नलगाड जलविद्युत आयोजनाको विलुप्त परिवोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) प्रतिवेदन तयार भएको छ । ३१ प्रतिवेदन तयार भएको पौडेलको भनाइ छ । बातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (ईआईए) लाई पूर्णता दिनका लागि उनी तथा जलवेत मन्त्रालयबाट वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पठाइएको उनले बताए । वन मन्त्रालयले सातदिने सूचना निकालेर पालिका तथा स्थानीय सरमा रहेका वन समुहसँग राय, सुझाव माग्ने तयारी इरहेको अनुसार २०७५ सालमै डीपीआर तयार गरिसक्नुपर्नेमा सात वर्षपछि मात्र तयार भएको आयोजनाका निर्देशक सुनिल पौडेलले जानकारी दिए ।

परामशदाताले दिएको अनिवार्य प्रतिवेदन आयोजनाले जाँचका लागि नेपाल इन्जिनियर्स एसोसिएसन (एनइए) लाई उपलब्ध गराइदा सरकारसक प्रतिरुक्रिया दिएपछि डीपीआरको काम पूरा

आएको उनले बताए ।

निर्धारित म्यादभित्र काम सम्पन्न नभएपछि पटकपटक म्याद थपेर तारिन्दा गरेपछि डीपीआर प्रतिवेदन तयार भएको पौडेलको भनाइ छ । बातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (ईआईए) लाई पूर्णता दिनका लागि उनी तथा वातावरण मन्त्रालयबाट वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पठाइएको उनले बताए ।

वन मन्त्रालयले सातदिने सूचना निकालेर पालिका तथा स्थानीय सरमा रहेका वन समुहसँग राय, सुझाव माग्ने तयारी इरहेको जानकारी दिए । 'उक्त सुझावलाई एक समिति बनाई निष्कर्ष निकालिने छ । डिपिआर र इआईएको सबै काम अष्ट्रेलियन कम्पनी स्मेक, अष्ट्रेलियाको एनइएएच र नेपालको उदय जेभीले गरिरहेका छन्', उनले भने ।

डीपीआर प्रतिवेदन प्राप्त भएपि तत्साइत जलविद्युत आयोजनामा

लगानी गर्न आपानी सहयोग निवेद्य (जाइका) सँग छलफल भएको र उक्त छलफल सकारात्मक भएको पौडेलले बताए । उनका अनुसार लगानीका लागि जाइका तयार भएपछि सम्झौताको तयारी थालिएको हो ।

डिउटेभन्दा छिटो सम्झौता गर्ने तयारी भइरहेको भन्दै पौडेलले चार सय १७ मेगावाट क्षमताको

उत्स जलविद्युत् आयोजनामा सार्वजनिक-निजी भागीदारी अवधारणा अनुसार लगानी छुट्टाउने प्रस्ताव थिएकी बताए । उनका अनुसार सुझावसिँध नै आयोजनामा लगानी गर्न आपान सरकारले खर्च देखाएको थियो ।

विभिन्न चरणमा सर कारकोमर्फबाट आपान सरकारसँग लगानीका विषयमा छलफल भइरहेको भन्दै निर्देशक पौडेलले लगानी

सुनिश्चित हुनेगरी पहिलो प्राथमिकता जाइकालाई दिइएको जानकारी दिए । 'अहिले ईआईए स्वीकृतिका लागि वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पठाइएको छ । ईआईए स्वीकृत हुनसकिँदै आयोजना निर्माण प्रक्रियामा नैजाने गरी तयारी थालिएको छ । त्यसका लागि लगानी जुटाउन पहल भइरहेको छ', उनले भने ।

(स्रोत: अन्ताइतबन्धन)

साझाकुरा

“तपाईं, हामी सबैको कुरा”

कोरोना महामारीले समस्याग्रस्त अवस्थामा पनि हाम्रो प्रकाशन रोकिएकाे छैन, निरन्तर जारी छ ।

हामी तपाईंहरुकै माफ्रमा छौं, पाठकको चाहनालाई मध्यनजर गर्दै परिष्कृत ढंगले अघि बढ्दैछौं ।

प्रकाशनको वर्षेखि निरन्तर 'क' वर्गमा सूचिकृत

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

वेबसाइटमा संसारभरबाट पढ्न सकिनेछ ।

www.sajhakuranews.com

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?

Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark

टेन्डर रिक्लिङ्ग, प्रिन्टर, कम्प्युटर, फोटोकपी लगायतको सर्विस छिटो छरितो र भरपर्दो रूपमा गर्नुभई हुन्छ हुनुहुन्छ ।

Printer Shop

The complete office solution

Contact No. 9845292140, 057-527041, Schoolroad, Hetauda-4

tonerhouse_hdt@yahoo.com

मर्ना खुल्यो ! मर्ना खुल्यो !

3 YEARS H.A. LAB TECHNICIAN RADIOGRAPHY

SEE/SLC पास पछिको ३ वर्षे प्रमाणपत्र तहमा CTEVT बाट मान्यता प्राप्त यस शिक्षण संस्थामा शैक्षिक सत्र २०८०/०८१ को लागि निम्न कार्यक्रमहरूमा भर्ना खुल्यो । मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट प्रवेशिका (SEE/SLC) परीक्षामा अनिवार्य गणित, अंग्रेजी र विज्ञान विषय लिई सम्पन्ना Grade Point Average (GPA) न्यूनतम २ प्राप्त हुनु पर्नेछ ।

MTI का विशेषताहरू

- उत्कृष्ट एवं अनुभवी प्राध्यापकहरूद्वारा अध्यापन वराईने
- उत्कृष्ट पूर्वाधार प्राप्त - OJT को व्यवस्था
- व्यच्छ, शान्त, पारिवारिक एवं मनोरम शैक्षिक वातावरणमा पठनपाठन हुने
- विषयावीहृस्लाई प्रोजेक्टरको माछउमबाट पठनपाठन गराईने
- उत्कृष्ट व्याखको सुविधा

स्वीकृत सिट संरूखा

Health Assistant - ४० सिट

Lab Technician - ३० सिट

Radiography - ३० सिट

Physiotherapy - ४० सिट

● फारम वितरण मिति: २०८०/०३/२९ गते शुक्रवार देखि

● फारम बुझाउने अन्तिम मिति: २०८०/०४/१२ गते शुक्रवार बेलुका ४:३०

मकवानपुर टेविनकल इन्स्टिच्युट

हेटौडा-४, बैरव रोड, सम्पर्क : ०५७५२१८५२

फारम शुल्क रु.१५००/-

हेटौंडा-मातातीर्थ-कलंकी सडक निर्माणमा ढिलाई

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ६ साउन/हेटौंडा र काठमाडौं जोड्ने सबैभन्दा छोटोमार्ग रहेको इन्द्रसरोवरको महलम्बी खोला-मातातीर्थ-कलंकी सडक निर्माणमा ढिलाई भएको छ । सबैभन्दा ठुलो खोला-मातातीर्थ-कलंकी सडक सञ्चालन भएको यो मार्ग जमिनमुक्त थियो । हेटौंडा-काठमाडौं जोड्ने दुईवटा छोटोमार्ग भन्दा इन्द्रसरोवरको महलम्बी खोला-मातातीर्थ-कलंकी सडक खण्ड भने छोटो रहेको छ । हेटौंडा-काठमाडौं जोड्ने छोटोमार्गअन्तर्गत कुलेशानी-फाखेल-फर्पिङ र कुलेशानी-सिलेरी-फर्पिङ सडकखण्ड नियमित सञ्चालनमा आएका थिए । सिलेरी भन्दा फाखेल सडकखण्ड अझै छोटो छ । तर, सबैभन्दा छोटो सडकखण्ड भनेको महलम्बी खोला-मातातीर्थ-कलंकी सडक थियो । यो सडकमा सवारीसाधन नियमित सञ्चालन भने भएका थिएनन् ।

विकास कार्यालय ललितपुरमार्फत काम भइरहेको हो ।

दुई खण्डको काममा ढिलाइ भएको सापरबाही भएको भन्दै स्थानीय जनप्रतिनिधि र महलम्बी दोभान-घुञ्जोला-चखेल-देउराली-मातातीर्थ-सतुंगल सडक सरोकार समितिले असन्तुष्टि जनाउँदै आएका छन् । मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिका-४ का वडाध्यक्ष दत्तराज तिवुङले दुई खण्डका सडकको अवस्था र निर्माणमा पर्नुपर्ने सुधारबारे मत असारमा बागमती प्रदेशको भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयलाई ध्यानाकर्षण गराए पनि सुनुबुद्ध नभएको बताए । दुई सडकखण्ड निर्माण कम्पनीसँग सम्झौता भएको भित्तिले १८ महिनामा सम्पन्न गर्नुपर्ने थियो । महलम्बी दोभान-चखेल-मकैबारी खण्ड आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा र मकैबारीदेखि मातातीर्थ-सतुंगल खण्ड २०७८/७९ मा ठेक्का सम्झौता भएको हो । महलम्बी दोभान-मकैबारी खण्ड एकपटक र मकैबारीदेखि मातातीर्थ-सतुंगल खण्डको तीनपटक म्याद थप भए पनि निर्माणको काम पूरा भएको छैन । मकवानपुरधार्का र मकैबारीदेखि मातातीर्थ-सतुंगल खण्ड पूर्वाधार

३ नम्बर वडाद्वारा खेलकुद सामग्री वितरण

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ६ साउन/महरी गाउँपालिकाको ३ नम्बर वडा कार्यालयले खेलकुद सामग्री सहयोग उपलब्ध गराएको छ ।

वडाभित्र रहेका ७ वटा युवाको हितमा सोचको कामले सार्थकता पाउने उनको भनाई छ । कार्यक्रमका सभाध्यक्ष एवं ३ नम्बर वडाध्यक्ष अनन्तरकाश अर्यालले सबै खेलाडीलाई खेलक्षेत्रमा उर्जाला साथ भित्रित गर्न आग्रह गरे । आफू पनि समितेधि खेल क्षेत्रमा अग्रसर भएर पनि बाध्यतात्मक अवस्थाले यस क्षेत्रमा अघि बढ्न नसकेको दुःखेसो अर्यालले सुनाए । कार्यक्रममा एफसी बुधमल्लटारबाट 'ए' डिभिजन लिग खेल सफल ३ नम्बर वडाका आधिप मुक्तलालाई प्रशंसापत्र सहित सम्मान गरिएको थियो ।

सामुदायिक क्याम्पसमा पहिलोपटक 'एचएम'

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ६ साउन/मकवानपुरको पुरानो सामुदायिक शैक्षिक संस्था हेटौंडा क्याम्पसले पहिलो पटक होटल म्यानेजमेन्ट (एचएम) पढाई सुरु गर्ने भएको छ । हेटौंडा क्याम्पसले कक्षा ११ देखि होटल म्यानेजमेन्टको पढाई सुरु गर्नेगरी पढाई आख्यान गरेको छ । निजी क्याम्पसहरूले होटल म्यानेजमेन्टको कक्षा सञ्चालन गरिरहेको भएता पनि सामुदायिक क्याम्पसबाट हेटौंडामा पहिलो पटक होटल म्यानेजमेन्ट अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको संख्या बढ्दै गएको पाइएको छ । आफूहरूले अध्ययन सहितैपनि मूल्यांकन अध्ययन गराउन लागिएको मान्यवरले बताए । अद्ययन गराउन सक्ने अवस्था रहेको विद्यार्थी भर्ना भित्रिने भएको छ । एचएममा १० दशमलव ६ भन्दाभन्दा जीपीए ल्याउने विद्यार्थीले होटल म्यानेजमेन्ट अध्ययन गर्न पाउनेछन् ।

हेटौंडा, ६ साउन/वर्ग ११को अन्तिमपरीक्षा भइरहेको अवस्थामा एचएम पढाई सुरु गर्नेको संख्या बढ्दै गएको पाइएको छ । आफूहरूले अध्ययन सहितैपनि मूल्यांकन अध्ययन गराउन लागिएको मान्यवरले बताए । अद्ययन गराउन सक्ने अवस्था रहेको विद्यार्थी भर्ना भित्रिने भएको छ । एचएममा १० दशमलव ६ भन्दाभन्दा जीपीए ल्याउने विद्यार्थीले होटल म्यानेजमेन्ट अध्ययन गर्न पाउनेछन् ।

५० सदस्यीय विपद् स्वयमसेवक दस्ता गठन

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ६ साउन/वर्ग ११को अन्तिमपरीक्षा भइरहेको अवस्थामा एचएम पढाई सुरु गर्नेको संख्या बढ्दै गएको पाइएको छ । आफूहरूले अध्ययन सहितैपनि मूल्यांकन अध्ययन गराउन लागिएको मान्यवरले बताए । अद्ययन गराउन सक्ने अवस्था रहेको विद्यार्थी भर्ना भित्रिने भएको छ । एचएममा १० दशमलव ६ भन्दाभन्दा जीपीए ल्याउने विद्यार्थीले होटल म्यानेजमेन्ट अध्ययन गर्न पाउनेछन् ।

हेटौंडा, ६ साउन/वर्ग ११को अन्तिमपरीक्षा भइरहेको अवस्थामा एचएम पढाई सुरु गर्नेको संख्या बढ्दै गएको पाइएको छ । आफूहरूले अध्ययन सहितैपनि मूल्यांकन अध्ययन गराउन लागिएको मान्यवरले बताए । अद्ययन गराउन सक्ने अवस्था रहेको विद्यार्थी भर्ना भित्रिने भएको छ । एचएममा १० दशमलव ६ भन्दाभन्दा जीपीए ल्याउने विद्यार्थीले होटल म्यानेजमेन्ट अध्ययन गर्न पाउनेछन् ।

खुल्दैछ ! खुल्दैछ ! खुल्दैछ !

(उत्तराखण्ड चारधाम)

बद्रीनाथ केदारनाथ तिर्थयात्राको लागि २०८० भदौ १८ गतेबाट विभिन्न मितिमा रिजर्भ बस खुल्दैछ ।

दशैँको स्थानहरू :- महेन्द्रनगर, हरिद्वार, ऋषिकेश, फुलछुट्टी, एमनोरी (पहिलो धाम) ६ कि.मी. पैदल यात्रा, उत्तर काँशी, गंगनानी, गंगोत्री (दोस्रो धाम) रुद्र प्रयाग, गुलकाँशी, गौरीकुण्ड, केदारनाथ (तेस्रो धाम) १४ कि.मी. पैदल यात्रा (चौथो मठ) बद्रीनाथ, (चौथो धाम) ब्रम्हकपाली गरी १७ देखि १८ दिनमा नेपाल आईपुग्नेछ ।

भाडा प्रति यात्री नै.रु. ३०००/- लाग्ने छ (बिहान बेलुकी बिहान सहित) । नोट:- रिक्सा टाहा, धर्मशाला, अन्य खर्च यात्रु स्वयंले बेहर्नुपर्नेछ ।

गोपाल थापा, हेटौंडा बसपाक

मोवाईल नं. : ९८४४२९७८१ घण्टी बाजे मगरवा, बारा, मोवाईल नं. ९८४४८०८४०२

मकवानपुरमा मनाइयो बीपी स्मृति दिवस

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ६ साउन/मकवानपुरमा नेपालका ७५म जननिर्वाचित प्रधानमन्त्री बीपी कोइरालाको स्मृति दिवस विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाइएको छ । नेपाली कांग्रेसका नेता वीरराज सापकाटा, भीम लामा, भीडाराम दाहाल, मनकामना सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति अध्यक्ष सर्जलाल लामाले मनाइएको स्मृति दिवस कार्यक्रममा भाग लिए ।

मकवानपुरले बीपीको ४२ औं स्मृति दिवसको अवसरमा शान्तिकार चियापान तथा मकवानपुरबाट कांग्रेसको पार्टी, भक्त तथा शुभेच्छुक संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।

कांग्रेस मकवानपुरका संस्था मनाइने भएको नेताहरूलाई बधाई दिएनन् ।